

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор

Олег Бобіна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Виробнича практика
PRODUCTION PRACTICE

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

тип дисципліни _____ обов'язкова _____

мова викладання _____ українська _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Виробнича практика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузей знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, предметної спеціальності Музичне мистецтво, освітньої програми «Музичне мистецтво».

«06» травня 2026 р.

Розробник: *Ревенко Наталя Валеріївна*, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва.

Проект робочої програми навчальної дисципліни узгоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми «Музичне мистецтво»

Ревенко Наталя Валеріївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича практика» розглянуто на засіданні кафедри музичного мистецтва.

Протокол № 10 від «06» травня 2026 р.

Завідувач кафедри

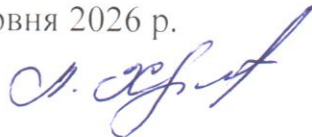

Оксана СТРИХАР

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича практика» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського.

Протокол № 4 від «03» червня 2026 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

ЗМІСТ

<i>Вступ.....</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета виробничої практики</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для проходження виробничої практики</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма виробничої практики</i>	<i>7</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	<i>11</i>
<i>7. Форми підсумкового контролю</i>	<i>12</i>
<i>8. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та критерії їх оцінювання</i>	<i>12</i>
<i>9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....</i>	<i>17</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації.....</i>	<i>18</i>

Вступ **Анотація**

Виробнича практика є обов'язковим етапом практичного навчання студентів спеціальності В5 Музичне мистецтво; складається з 9 кредитів ECTS. Виробнича практика спрямована на: закріплення та поглиблення теоретичних знань у сфері музичного виконавства та педагогіки; вдосконалення художньої зрілості та відпрацювання технічної віртуозності в процесі інтерпретації музичних творів; розвиток та удосконалення практичних навичок сценічної виконавської майстерності, артистизму, взаємодії з аудиторією під час репетиційних занять та концертних виступів; вдосконалення професійних умінь і навичок, необхідних для успішного здійснення самостійної музично-педагогічної діяльності при викладанні дисциплін за фахом.

Змістом виробничої практики є: концертно-виконавська діяльність, що охоплює підготовку та публічне виконання сольних, ансамблевих, хорових та оркестрових програм в якості солістів, учасників, керівників творчих колективів в закладах культури та закладах мистецької освіти. Це передбачає розширення та ускладнення програмного репертуару, удосконалення виконавських сценічних навичок, виховання навичок емоційного самоконтролю, волі, надбання навичок ділових комунікацій і культури спілкування з глядачем. По-друге, - педагогічна діяльність, що спрямована на: демонстрування професійних вмінь та навичок, методик викладання (за видами) під час навчання з фаху учнів та студентів різних вікових категорій; набуття практичного досвіду у вирішенні питань підбору педагогічного репертуару – індивідуального, групового; вдосконалення навиків роботи педагога-концертмейстера в класах вокалу, хореографії, хорових дисциплін; оволодіння навиками складання відповідної документації у закладах мистецької освіти та закладах культури.

Невід'ємною частиною практики є проведення самоаналізу та рефлексії власної виконавської та педагогічної діяльності для подальшого професійного зростання.

Ключові слова: виробнича практика, музичне мистецтво, концертно-виконавська діяльність, педагогічна діяльність.

Abstract

Practical training is a mandatory stage of practical training for students of the B5 Musical Arts specialty; it consists of 9 ECTS credits. Practical training is aimed at: consolidating and deepening theoretical knowledge in the field of musical performance and pedagogy; improving artistic maturity and practicing technical virtuosity in the process of interpreting musical works; developing and improving practical skills of stage performance, artistry, interaction with the audience during rehearsals and concert performances; improving professional skills and abilities necessary for the successful implementation of independent musical and pedagogical activities when teaching disciplines in the specialty.

The content of practical training is: concert and performing activities, which include the preparation and public performance of solo, ensemble, choral and orchestral programs as soloists, participants, leaders of creative groups in cultural institutions and art education institutions. This involves expanding and complicating the program repertoire, improving performing stage skills, cultivating emotional self-control skills, willpower, acquiring business communication skills and a culture of communication with the audience. Secondly, - pedagogical activity aimed at: demonstrating professional skills and abilities, teaching methods (by type) during training in the specialty of students and students of different age categories; gaining practical experience in solving issues of selecting pedagogical repertoire - individual, group; improving the skills of a teacher-concertmaster in vocal, choreography, choral disciplines; mastering the skills of compiling relevant documentation in art education institutions and cultural institutions.

An integral part of practice is conducting self-analysis and reflection on one's own performing and pedagogical activities for further professional growth.

Keywords: production practice, musical art, concert and performing activities, pedagogical activities.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 0		2-й	2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	В5 Музичне мистецтво	<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекцій</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Лабораторні</i>	
Загальна кількість годин – 270		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	Освітній рівень: другий (магістерський)	<i>Самостійна робота</i>	
		270 год.	270 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: 3-й семестр залік	
Самостійної роботи студента – 45		Форма контролю: письмовий звіт з практики	

2. Мета виробничої практики

Мета виробничої практики: системне удосконалення та закріплення професійних навичок, що забезпечує готовність магістрів до активної концертної та педагогічної діяльності і подальшого розвитку їх як артистів-виконавців та викладачів музичних дисциплін; поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в університеті; розвиток професійного мислення та творчого підходу до роботи; формування відповідальності та самостійності у професійній діяльності; підготовка до самостійної роботи в якості виконавця та викладача за обраним фахом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати автономно.

II. Фахові:

ФК4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / педагогічній діяльності.

ФК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

3. Передумови для проходження виробничої практики

«Музично-виконавська майстерність», «Методологія викладання фахових музичних дисциплін», «Історія стилів і жанрів у музичному мистецтві», «Інтерпретація музичного твору», «Хорове виконавство / Ансамблеве виконавство».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської (вокально-виконавської / інструментально-виконавської) (диригентської), творчої та музично-педагогічної діяльності.

ПРН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

Керівництво виробничою практикою

Керівництво виробничою практикою здійснюється: керівником практики від закладу вищої освіти (кафедра музичного мистецтва); керівником практики від бази практики (мистецькі школи, заклади фахової передвищої освіти, заклади вищої освіти, театри, філармонії та інші мистецькі установи).

Керівники практики забезпечують: методичний супровід студентів; контроль за виконанням програми практики; консультування щодо проведення індивідуальних та групових уроків, занять, репетицій, позакласної та позааудиторної роботи; оцінювання результатів практичної діяльності здобувачів; підготовку відгуку.

5. Програма виробничої практики 3-й семестр

Організація і зміст виробничої практики по тижням:

Практика, обсягом 9 кредитів ECTS, триває 6 тижнів і може проводитися в очному, дистанційному або змішаному форматі (з урахуванням чинного воєнного стану). Основними базами практики є заклади вищої освіти, заклади фахової передвищої освіти, мистецькі школи, а також театри, філармонії та інші мистецькі установи, де студенти можуть здійснювати виконавську та викладацьку діяльність. Студенти розподіляються по кафедрах, відділеннях відповідно до своєї спеціалізації.

Наскрізне завдання практики (протягом усіх 6-ти тижнів):

- 1) активна та регулярна виконавська діяльність: підготовка (репетиційна робота) та участь у публічних виступах, концертах, театральних виставах, конкурсах, фестивалях, майстер-класах та інших мистецьких заходах, спрямованих на розвиток та демонстрацію виконавської майстерності;
- 2) систематичне удосконалення виконавської майстерності: відпрацювання технічно складних фрагментів у творах програми, відтворення драматургічної концепції музичних творів, створення їх художньої інтерпретації відповідно до жанрово-стильового та художньо-образного контексту; творча взаємодія між учасниками ансамблю, оркестру, хорового колективу у процесі створення та презентації спільної виконавської інтерпретації музичного твору під час репетиційної роботи та концертних виступів; сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами колективу;
- 3) педагогічна діяльність у якості викладача (інструменталіста, вокаліста, диригента), керівника вокального, хорового, інструментального колективу, концертмейстера, акомпаніатора.

1-2-й тижні - Організаційно-методичний, підготовчий. Початок виконавської діяльності (3 кредити)

Очний формат: знайомство з керівництвом та викладачами з фаху, концертмейстерами, диригентами та іншими членами колективу обраної бази практики (мистецькі школи, заклади фахової передвищої освіти, заклади вищої освіти, театри, філармонії та інші мистецькі установи). Ознайомлення з планом репетиційного процесу, концертної та виконавської діяльності установи, можливостями для виступів. Визначення та узгодження індивідуального плану виконавської діяльності на весь період практики, включаючи вибір репертуару щодо майбутніх публічних виступів.

Початок індивідуальних репетицій та занять з викладачами. Відвідування концертів, вистав, репетицій інших колективів або виконавців для спостереження та аналізу їх виконавської діяльності. Індивідуальні та ансамблеві репетиції під керівництвом викладачів обраної бази практики. Робота над артистизмом, сценічним рухом та взаємодією з партнерами / аудиторією.

Пробні виступи перед невеликою аудиторією або в умовах, наближених до концертних (наприклад, на студентських «прослуховуваннях», внутрішніх студентських семінарах). Отримання конструктивного зворотного зв'язку та його аналіз. Початок ведення Щоденника практики, фіксація репертуару, проведених репетицій та виступів.

Дистанційний/змішаний формат: віртуальна зустріч з керівником практики від університету та методистом від бази практики. Ознайомлення з віртуальними платформами та ресурсами, що використовуються для організації виконавської діяльності та репетицій (наприклад, онлайн-платформи для спільного музикування, ресурси з нотним матеріалом, записи концертів). Дистанційне узгодження індивідуального плану виконавської діяльності та репертуару. Самостійна робота над технічними та інтерпретаційними аспектами обраного репертуару. Регулярні онлайн-репетиції з куратором та / або партнерами по ансамблю (за наявності технічної можливості). Запис та ретельний самоаналіз власного виконання, відпрацювання технічних та художніх нюансів. Проведення пробних «онлайн-виступів» (наприклад, трансляції або записи для обмеженого кола слухачів). Отримання дистанційного зворотного зв'язку. Початок ведення електронного Щоденника практики, фіксація репертуару та віртуальних репетицій.

Самостійна робота: музично-теоретичний аналіз обраного репертуару, розбір та вивчення нотного тексту, теоретичних аспектів та історичного контексту вибраних музичних творів, поглиблена робота над художньо-технічними складнощами репертуару. Індивідуальні заняття (інструмент, вокал, диригування та інше). Відпрацювання окремих фрагментів творів, робота над звуковидобуванням, фразуванням, динамікою. Аналіз складних фрагментів у творах та пошук шляхів їх вирішення. Підготовка матеріалів для демонстрації власного музичного репертуару на початку практики. Початок ведення особистого Щоденника практики.

3-4-й тиждень: Педагогічна діяльність. Концертно-виконавська діяльність (3 кредити)

Очний формат: Визначення та узгодження індивідуального плану педагогічної діяльності у ролі викладача з фаху, керівника колективу (інструментальний та вокальний ансамбль, оркестр, хоровий колектив та інше) на базі практики. Аналіз навчальних програм початкового, базового підрівнів у ДМШ та ДШМ, навчальних та робочих програм закладів фахової передвищої освіти, вищої освіти; аналіз плану репетиційного процесу у театрах, філармоніях та інших мистецьких закладах.

Відвідування уроків, занять, репетицій; спостереження за інклюзивними практиками та організацією освітнього середовища у закладах освіти. Розробка планів-конспектів уроків; підготовка методичних матеріалів. Пробне проведення фрагментів уроків, занять, репетицій.

Перші публічні виступи у ролі виконавця на концертах, тематичних вечорах музики, фестивалях, конкурсах, виставах тощо на базі практики або інших концертних майданчиках. Запис та / або відеофіксація виступів. Взаємодія з організаторами заходів, технічним персоналом.

Збір матеріалів для Звіту з практики (програми концертів, фото / відео з виступів, відгуки).

Дистанційний/змішаний формат: Онлайн визначення та узгодження індивідуального плану педагогічної діяльності у ролі викладача з фаху, керівника колективу (інструментальний та вокальний ансамбль, оркестр, хоровий колектив та інше) на базі практики. Аналіз навчальних та робочих програм (ДМШ, ДШМ, заклади фахової передвищої освіти, вищої освіти); аналіз плану репетиційного процесу у театрах, філармоніях та інших мистецьких закладах. Дистанційне відвідування уроків, занять, репетицій. Розробка планів-конспектів уроків; підготовка методичних матеріалів. Пробне проведення фрагментів уроків, занять, репетицій в онлайн-форматі.

Перші публічні онлайн-виступи у ролі виконавця на дистанційних концертах, тематичних вечорах музики, фестивалях, конкурсах на базі практики. Запис та / або відеофіксація виступів. Взаємодія з організаторами заходів, технічним персоналом.

Збір матеріалів для Звіту з практики (програми концертів, фото / відео з виступів, відгуки).

Самостійна робота: підготовка методичних та практичних матеріалів до індивідуальних та групових занять з учнями та студентами у якості викладача, підбір музичних творів для самостійної роботи учнів та студентів вдома; аналіз проведених фрагментів уроків, занять, репетицій. Підготовка до публічних виступів у якості виконавця: створення інтерпретаційних версій творів, художньо-технічна робота над складними фрагментами творів; ретельний самоаналіз виконання власного репертуару протягом практики. Аналіз художнього враження від виступів та реакції аудиторії.

5–6 тиждень – Узагальнення результатів виконавської та педагогічної діяльності. Звітні виступи та заняття (уроки). Підготовка звітних матеріалів (3 кредити)

Очний формат: Проведення підсумкових уроків, занять, генеральних репетицій у якості викладача-педагога, керівника колективу; демонстрація результатів учнівської, студентської діяльності; підсумковий аналіз педагогічної діяльності.

Публічні виступи у якості виконавця у запланованих базою практики заходах (концерти, конкурси, фестивалі, вистави та інше); підсумковий аналіз виконавської діяльності.

Фінальні консультації з методистом щодо аналізу набутого досвіду. Остаточне оформлення Звіту з практики, включаючи опис виконавського репертуару та матеріалів педагогічної діяльності. Аналіз сольних/ансамблевих виступів, роботи у якості викладача,

самоаналіз та висновки. Підготовка до захисту практики. Завершення ведення Щоденника практики.

Дистанційний/змішаний формат: онлайн-презентація підсумкових уроків, занять, генеральних репетицій; підсумкові концертні виступи; дистанційний захист результатів практики; підготовка електронного звіту.

Самостійна робота: узагальнення досвіду; оформлення звіту; підготовка матеріалів до захисту; фінальний самоаналіз.

Після завершення практики (протягом 10 робочих днів) відбувається підсумкова конференція з захисту практики. Студенти здійснюють фінальну підготовку презентації до захисту практики та її захист перед комісією кафедри музичного мистецтва університету. Цей період також використовується для глибокої рефлексії щодо всього періоду проходження практики, аналізу досягнутих результатів та визначення конкретних шляхів подальшого професійного розвитку.

Індивідуальне завдання практики

Під час проходження виробничої практики кожен здобувач вищої освіти виконує індивідуальне завдання, яке є обов'язковою складовою змісту практики та підлягає оцінюванню.

Індивідуальне завдання включає:

- 1) *Виконавська діяльність:* вивчення 2-3-х різножанрових та різнохарактерних музичних творів та оприлюднення їх на мистецькому заході; опис поетапної роботи над творами індивідуального репертуару та аналіз кінцевого концертного їх виконання;

Педагогічна діяльність: розробка конспектів індивідуальних або групових уроків (занять) з фаху у закладах освіти або закладах культури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів (студентів) // розробку конспектів репетицій малих або великих колективів філармоній, театрів та інших мистецьких установ із використанням інноваційних, інтерактивних та цифрових технологій навчання (не менше 4-х заходів);

- 2) проведення самоаналізу виконавської та педагогічної діяльності та їх апробації в концертному середовищі та освітньому процесі.

Результати індивідуального завдання подаються у складі звіту з виробничої практики, можуть бути доповнені дидактичними матеріалами, презентаціями, фото- та відеофіксацією проведених заходів.

Охорона праці та безпека життєдіяльності

Перед початком виробничої практики здобувачі вищої освіти обов'язково проходять інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності на базі закладу, де відбуватиметься практика.

Під час проходження практики студенти зобов'язані: дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, або закладу культури; виконувати вимоги техніки безпеки під час проведення уроків, занять, репетицій; забезпечувати безпечні умови для учнів, студентів під час групових та індивідуальних форм занять; діяти відповідно до інструкцій керівника практики та адміністрації закладу освіти, або закладу культури.

Щоденник виробничої практики

Під час проходження практики кожен здобувач вищої освіти обов'язково веде щоденник виробничої практики. Щоденник є офіційним документом, у якому фіксуються: види концертно-виконавської та педагогічної діяльності; послідовний зміст по етапах виконавської роботи над музичними творами – розбір, розучування, пробні та концертні виступи; зміст проведених у якості викладача індивідуальних або групових уроків (занять), репетицій; аналіз відвіданих концертних виступів інших музикантів з фаху; аналіз відвіданих індивідуальних, групових уроків (занять) з фаху, або репетицій інших викладачів, керівників колективів; рефлексивні записи щодо власної виконавської та педагогічної професійної діяльності.

Щоденник щоденно заповнюється студентом та періодично перевіряється керівниками практики від закладів освіти та закладів культури.

Організаційно-методичне забезпечення практики

Виробнича практика має комплексний характер, що полягає в інтеграції різних видів професійної діяльності. Це дозволяє студентам отримати цілісне уявлення про майбутні професії артиста-виконавця і викладача музичних дисциплін з фаху та сформувати в них широкий спектр необхідних компетентностей:

1. Поєднання теоретичної та практичної виконавської та педагогічної підготовки. Виконавська частина практики не обмежується лише безпосереднім виконанням музичних творів, вона передбачає також поглиблене опрацювання культурологічної та мистецтвознавчої літератури, аналіз виконавських інтерпретацій, ретельну роботу з нотним текстом, що дозволяє поєднати глибокі теоретичні знання з практичними навичками виконавської інтерпретації. Отримані під час навчання теоретичні знання застосовуються практикантами також у педагогічній діяльності при індивідуальному або груповому викладанні фахових музичних дисциплін. Все це забезпечує реалізацію ЗК5 (здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях), ФК5 (здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації).

2. Інтеграція різних видів виконавської діяльності. Практика охоплює різноманітні форми роботи: сольні, ансамблеві виступи, виступ у якості концертмейстера солістів-вокалістів, хору, ансамблю струнних (духових, народних) інструментів у концертах, фестивалях, конкурсах, театральних виставах та інших мистецьких заходах, що сприяє розвитку сценічної культури, впевненості у публічних виступах та вмінню взаємодіяти з аудиторією. Це забезпечує реалізацію ЗК7 (здатність до міжособистісної взаємодії).

3. Розвиток виконавських та педагогічних навичок. Практика сфокусована на виконавській та педагогічній діяльності, що передбачає, по-перше, відточування інструментальної / вокальної / диригентської майстерності: студенти продовжують вдосконалювати свої професійні виконавські навички до найвищого рівня; в процесі роботи над музичними творами визначають їх стильові і жанрові ознаки та самостійно знаходять переконливі шляхи втілення художнього образу у виконавстві, що відповідає ПРН1, ПРН3, ПРН5.

По-друге, при проведенні індивідуальних та групових уроків, занять, репетицій з учнями (студентами) практиканти взаємодіють з викладачами з фаху, методистом тощо, отримують індивідуальні консультації та настанови від досвідчених фахівців (інструменталісти, вокалісти, диригенти), переймають їхній педагогічний досвід та методи роботи і реалізують все це на практиці. Це відповідає ПРН8 (здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача) та ЗК7.

4. Розвиток творчих навичок. Практика передбачає проєктну діяльність: практиканти розробляють та реалізують власні мистецькі проєкти – власні концертні виступи на тематичних концертах або міні-спектаклях, концертні виступи учнів та студентів, з якими проводяться уроки, заняття, репетиції. Це сприяє розвитку творчого мислення практикантів, організаторських навичок та вміння доводити ідеї до кінцевого втілення.

5. Застосування сучасних технологій: практика передбачає активне використання ІКТ для підготовки до виступів (пошук нотного матеріалу в цифрових бібліотеках, використання метрономів, тюнерів, спеціалізованого програмного забезпечення для аналізу звуку), запису та аналізу виконання (здійснення якісних аудіо- та відеозаписів власного виконання для самоаналізу, отримання зворотного зв'язку від методиста та формування портфоліо), дистанційної взаємодії (організація онлайн-репетицій, консультацій та віртуальних виступів (за потреби), що відповідає сучасним викликам та можливостям).

6. Рефлексія та самоаналіз. Важливим елементом практики є постійний самоаналіз власної виконавської та педагогічної діяльності, що включає об'єктивну оцінку сильних та слабких сторін свого виконання та викладання, виявлення причин успіхів та труднощів, визначення шляхів подальшого професійного та особистісного розвитку як музиканта-виконавця так і музиканта-педагога, систематичне ведення Щоденника практики як інструменту рефлексії.

7. Адаптація до різних форматів навчання та виконавської діяльності. Зважаючи на сучасні реалії (зокрема, воєнний стан), практика може проводитися в різних форматах – очному, дистанційному або змішаному. Це вимагає від студентів гнучкості, вміння самостійно організовувати свою роботу, підтримувати високий рівень самодисципліни та адаптуватися до різних умов концертної, репетиційної та педагогічної діяльності.

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

У процесі проходження виробничої практики застосовуються методи методичного супроводу та професійного консультування:

- 1) метод консультації (індивідуальної та групової) – надання методистом і керівником практики рекомендацій щодо планування, проведення та аналізу уроків, занять з фаху, репетицій колективів;
- 2) метод аналізу виконавської діяльності – спільне обговорення пробних та звітних концертних виступів, репетицій, генеральних репетицій, виступів у виставах; визначення позитивних та негативних моментів при виконанні програмного репертуару;
- 3) метод аналізу педагогічної діяльності – спільне обговорення проведених студентом уроків, занять, репетицій, визначення сильних сторін та напрямів удосконалення;
- 4) метод педагогічної рефлексії – самоаналіз студентом власних уроків, занять, репетицій;
- 5) метод демонстрації та моделювання – використання зразків конспектів уроків, занять, репетицій, методичних матеріалів як орієнтирів для планування власної діяльності;
- 6) відеоаналіз – перегляд і обговорення відеозаписів проведених студентом уроків, занять, репетицій, власної виконавської діяльності (за наявності технічної можливості);
- 7) метод методичного інструктажу – надання чітких рекомендацій щодо структури уроку, заняття, репетиції, використання методів навчання, оформлення документації практики.

Засоби діагностики результатів навчання:

- 1) поточне спостереження за виконавською та педагогічною діяльністю студента-практиканта під час проведення уроків, занять, репетицій;
- 2) аналіз і самоаналіз власного виконання музичних творів під час пробних та звітних виступів;
- 3) аналіз та самоаналіз проведених уроків, занять з учнями та студентами, репетицій з учасниками колективів;
- 4) усне опитування: обговорення виконавських інтерпретацій музичних творів з власного репертуару під час пробних та концертних виступів, етапів роботи над певними творами, шляхів щодо створення художніх образів музичних творів;
- 5) усне опитування: обговорення планів-конспектів уроків, методичних рішень, результатів педагогічної діяльності;
- 6) експертне оцінювання керівником практики (методистом, учителем (керівником) бази практики) проведених уроків, занять, репетицій;
- 7) перевірка та оцінювання звітної документації (щоденник практики, конспекти уроків, занять, репетицій, методичні матеріали, індивідуальне завдання);
- 8) презентація результатів практики та захист звіту;
- 9) рефлексивні методи (самооцінювання рівня сформованості професійних компетентностей, аналіз власного професійного зростання);
- 10) портфоліо практиканта (накопичення матеріалів уроків, розробок, дидактичних засобів, відеофрагментів занять).

Методи демонстрування результатів навчання:

Результати виробничої практики демонструються через:

- 1) ведення щоденника практики;
- 2) подання письмового звіту;

- 3) представлення індивідуального завдання;
- 4) презентацію результатів практики;
- 5) усний захист перед комісією кафедри.

7. Форми підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Контроль практики передбачає перевірку стану відвідування студентами закладу і дотримання режиму роботи установи, в якій вони її проходять, ведення щоденника, в якому занотовуються мета практичних завдань, умови та хід їх виконання. Після виконання завдань практики студенти складають розгорнутий звіт про особливості її проходження. Фахівець, за роботою якого спостерігає практикант, ставить підпис у щоденнику студента і тим засвідчує, що студент дійсно виконував завдання з практики, брав участь у тому чи іншому виді роботи. Підставою для зарахування практики є повне виконання програмних завдань і відгук з місця проходження практики.

8. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та критерії їх оцінювання 3-й семестр

Організаційно - методична підготовка	Критерії оцінювання
1-3	Повнота та системність ознайомлення з базою практики (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент виявив виняткову ініціативність та глибоко ознайомився з усіма аспектами діяльності бази практики (структура, функціонал відділів, кадровий склад, матеріально-технічна база). Здатний системно та логічно викласти інформацію про організацію. <i>2 бали:</i> Студент ознайомився з основними аспектами діяльності бази практики. Має загальне уявлення про її структуру та функціонування, але не продемонстрував глибокого занурення або самостійного пошуку додаткової інформації. <i>1 бал:</i> Студент поверхнево ознайомився з базою практики, має фрагментарні знання про її діяльність. Не виявив достатньої ініціативи у вивченні організаційних аспектів.
1-3	Якість планування та ефективність організації власної роботи на практиці (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент розробив чіткий, реалістичний та детальний план своєї роботи на практиці, що відображає усі етапи та завдання. Демонструє високу самоорганізацію, ефективне використання часу та ресурсів для досягнення поставлених цілей. <i>2 бали:</i> Студент мав план роботи, але він був дещо загальним або не враховував усі можливі аспекти. Загалом ефективно організовував свою діяльність, але були незначні прорахунки або затримки. <i>1 бал:</i> Студент не мав чіткого плану роботи або його план був нереалістичним/неповним. Відзначалася низька самоорганізація, що призводило до неефективного використання часу та труднощів у виконанні завдань.
1-3	Глибина аналізу та розуміння нормативної та навчально-методичної документації (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент самостійно та повноцінно ознайомився з усією необхідною документацією (навчальні плани, програми, розклади, методичні

	рекомендації, нормативні акти). Здатний до критичного аналізу, виявлення взаємозв'язків між документами та застосування отриманої інформації у практичній діяльності. <i>2 бали:</i> Студент ознайомився з основною документацією, але його аналіз був поверхневим. Розуміє загальний зміст, але не завжди бачить глибинні зв'язки або не здатний застосувати знання у нетипових ситуаціях. <i>1 бал:</i> Студент виявив незацікавленість або труднощі в ознайомленні з документацією. Має мінімальні знання про її зміст та призначення, що негативно впливає на його практичну діяльність.
1-3	Вміння вести та оформлювати звітну документацію практики (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент веде звітну документацію (щоденник практики, індивідуальне завдання тощо) зразково: чітко, послідовно, бездоганно дотримуючись усіх вимог щодо змісту, форми та термінів. Демонструє високу відповідальність та акуратність. <i>2 бали:</i> Студент веде звітну документацію відповідно до вимог, але можуть бути незначні неточності в оформленні або затримки у поданні. Загалом відповідально ставиться до цього аспекту. <i>1 бал:</i> Студент недбало веде звітну документацію, допускає значні помилки у змісті та оформленні. Часто порушує терміни подання, що свідчить про низьку відповідальність.
1-3	Ініціативність та самостійність у вирішенні організаційно-методичних завдань (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент активно та ініціативно виявляє організаційно-методичні завдання, пропонує шляхи їх вирішення та самостійно реалізує їх. Демонструє високий рівень самостійності та здатності до прийняття рішень. <i>2 бали:</i> Студент виконує організаційно-методичні завдання за вказівкою керівника, але не завжди проявляє власну ініціативу. Потребує незначного контролю та консультацій. <i>1 бал:</i> Студент пасивний у вирішенні організаційно-методичних завдань, чекає чітких вказівок. Виявляє низьку самостійність, потребує постійного контролю та допомоги
	<i>3-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів</i>

Концертно-виконавська діяльність	Критерії оцінювання
45-50	При концертному виконанні творів студент на високому фаховому рівні демонструє виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом, артистизм; яскраво і впевнено доносить авторський задум, стиль, художній образ кожного твору. Музичні твори за складністю відповідають або перевершують програмні вимоги. Студент вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох, розуміє їх жанрові особливості, проявляє наполегливість на всіх етапах розучування програми. <i>Кількісний показник:</i> два-три публічні виступи (виконання 2-х – 3-х п'єс віртуозного (етюд концертний) та кантиленного характеру)
40-44	При концертному виконанні творів програми студент переконливо відтворює драматургічну концепцію музичних творів, створює їх художню інтерпретацію. Музичні твори за складністю відповідають програмним вимогам. Бал знижується в разі наявності незначних текстових або художньо-технічних помилок. <i>Кількісний показник:</i> два-три публічні виступи (виконання 2-х – 3-х п'єс віртуозного (етюд концертний) та кантиленного характеру)
31-39	При виконанні концертного репертуару студент допускає незначні художньо-технічні помилки, темп не завжди відповідає характеру творів. Бал знижується за

	невпевненість при інтерпретації музичних творів напам'ять і за неточне втілення авторського задуму творів. <i>Кількісний показник:</i> один-два публічні виступи (виконання 2-х – 3-х п'єс віртуозного (етюд концертний) та кантиленного характеру)
20-30	При виконанні концертного репертуару студент по нотах відтворює текст творів, допускає метро-ритмічні, темпові помилки. Програма за складністю не відповідає вимогам. Бал знижується за виконання програми по нотах, художньо-технічні помилки у тексті, невідповідність репертуару. <i>Кількісний показник:</i> один публічний виступ (виконання 1 - 2-х п'єс віртуозного (етюд концертний) або кантиленного характеру)
1-19	Гра студента при концертному виконанні відбувається по нотах, без відповідних штрихів, динаміки, з метро-ритмічними помилками; не звертається увага на стиль та жанрову першооснову творів. Бал знижується в разі наявності усіх перелічених помилок. <i>Кількісний показник:</i> один публічний виступ (виконання 1 - о і п'єси віртуозного (етюд концертний) або кантиленного характеру)
	<i>3-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 50 балів</i>

Педагогічна діяльність	Критерії оцінювання
18-20	Студент проводить уроки, заняття з фаху, репетиції колективів на високому професійному рівні: враховує вікові та індивідуальні особливості учнів, студентів, забезпечує інклюзивний підхід, ефективно організовує групову та індивідуальну роботу, використовує цифрові та інтерактивні технології, створює творчу, безпечну та мотивуючу атмосферу, демонструє високий рівень педагогічної майстерності. Грамотне розробляє плани-конспекти занять (уроків), план проведення репетицій, використовує методичні матеріали.
15-17	Студент проводить уроки, заняття, репетиції впевнено, методично правильно, з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, студентів, учасників колективів. Використовує сучасні методи і технології навчання. Комунікація з учнями, студентами, колективами продуктивна, викликає інтерес та бажання працювати. Не завжди гнучко реагує на зміні в процесі роботи над репертуарними творами.
9-14	Студент проводить заняття з розумінням загальної логіки. Уроки, заняття, репетиції структуровані, але недостатньо гнучкі. Обмежене використовуються інноваційні технології. Поверхневе врахування інклюзії. Не завжди враховуються індивідуальні особливості учнів та студентів.
5-8	Низький рівень педагогічної підготовки. Студент проводить заняття з суттєвими труднощами. Слабке планування уроків, занять, репетицій. Недостатнє володіння методикою викладання фахових дисциплін. Формальний підхід до індивідуальної роботи.
0-4	Практична діяльність не відповідає вимогам. Відсутність планування або повна невідповідність змісту. Нездатність або значні труднощі у проведенні навіть фрагментів уроків. Нерозуміння специфіки мистецької освіти. Відсутність взаємодії з учнями, студентами, учасниками колективів.
	<i>3-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів</i>

Звітна документація і рефлексія	Критерії оцінювання
1-3	Повнота та коректність оформлення звіту з практики (до 3 балів) 3 бали: Звіт є вичерпним, містить усі необхідні розділи та додатки. Оформлений відповідно до встановлених вимог (методичні рекомендації), бездоганна мова, відсутні граматичні та стилістичні помилки. Дотримано всіх термінів подачі. 2 бали: Звіт містить усі основні розділи, але можуть бути незначні недоліки в повноті інформації або оформленні. Можливі поодинокі незначні помилки у мові. Загалом відповідає вимогам. 1 бал: Звіт неповний, відсутні окремі розділи або додатки
1-3	Змістовність та якість презентації результатів практики (до 3 балів) 3 бали: Презентація є чіткою, логічною, інформативною та візуально привабливою. Студент вміє виділити ключові моменти, грамотно структурувати інформацію, відповідає на питання впевнено та аргументовано. Використовує сучасні інструменти презентації. 2 бали: Презентація містить основну інформацію, але може бути дещо менш структурованою або візуально привабливою. Студент впевнено відповідає на більшість питань, але можуть виникати невеликі труднощі. 1 бал: Презентація нечітка, неінформативна, має значні недоліки у структурі або візуальному оформленні. Студент невпевнено відповідає на питання або не може чітко сформулювати основні висновки.
1-3	Глибина та об'єктивність самоаналізу діяльності (до 3 балів) 3 бали: Студент демонструє глибокий та об'єктивний самоаналіз своєї діяльності на практиці. Чітко визначає власні сильні сторони, виявляє конкретні зони для покращення, аналізує причини успіхів/невдач та пропонує реалістичні шляхи подальшого професійного розвитку. 2 бали: Самоаналіз є загалом об'єктивним, студент визначає основні аспекти своєї діяльності. Проте, може бути недостатньо глибоким у виявленні причин або формулюванні конкретних кроків для розвитку. 1 бал: Самоаналіз поверхневий, студент здебільшого констатує факти, не виявляє глибокого розуміння причин своєї діяльності або не формулює чітких висновків щодо власного розвитку.
1-3	Здатність до рефлексії та формулювання висновків (до 3 балів) 3 бали: Студент виявляє високу здатність до рефлексії, осмислення отриманого досвіду. Вміє узагальнювати результати, робити обґрунтовані висновки щодо впливу практики на формування професійних компетентностей та окреслювати перспективи своєї майбутньої діяльності.
1-3	Дотримання термінів та вимог щодо подачі звітної документації (до 3 балів) 3 бали: Уся звітна документація (щоденник, звіт, індивідуальне завдання тощо) подана своєчасно, без затримок, згідно з встановленими термінами. Демонструє високу відповідальність та організованість. 2 бали: Документація подана з незначними затримками або потребувала нагадувань. Загалом студент дотримується вимог щодо термінів, але не завжди ідеально. 1 бал: Документація подана із значним запізненням, або частина документації відсутня. Студент ігнорує встановлені терміни, що свідчить про низьку відповідальність.
	<i>3-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Організаційно-методична підготовка (ознайомлення з базою практики, планування роботи, аналіз документації).	15 балів	15 балів
Концертно-виконавська діяльність (публічні виступи)	50 балів	50 балів
Практична педагогічна діяльність (проведення індивідуальних та групових уроків (занять) з фаху, підбір навчального репертуару, робота над музичними творами, аналіз уроків (занять))	20 балів	20 балів
Звітна документація та рефлексія (оформлення звіту, презентація, самоаналіз).	15 балів	15 балів
Всього	100	100

Підбиття підсумків практики та вимоги до звітності

Після завершення визначеного терміну виробничої практики, здобувачі вищої освіти зобов'язані відзвітувати про виконання програми практики та індивідуального завдання. Ключовою формою звітності є письмовий звіт, який, разом з усіма необхідними документами, встановленими університетом (щоденником практики, відгуком керівника від бази практики), подається керівнику практики від кафедри для рецензування. Передбачена можливість подачі цієї документації в електронному вигляді.

Захист звіту відбувається перед фаховою комісією, склад якої призначається завідувачем кафедри музичного мистецтва. До комісії обов'язково входять викладачі кафедри, що забезпечують експертну оцінку, а також, за можливості та доцільності, залучається представник від бази практики. Присутність керівника від бази практики значно посилює об'єктивність оцінювання, адже він може надати безпосередній зворотний зв'язок щодо практичних умінь студента в реальних умовах.

Завершальним етапом є підсумкова конференція практики. Під час цієї конференції студенти представляють свої публічні звіти, обговорюються їхні досягнення, аналізуються виклики та можливості для подальшого вдосконалення. Учасники конференції (викладачі, студенти, представники баз практики) активно обмінюються думками щодо ходу практики, обговорюють зауваження та пропозиції, ретельно аналізують представлену звітну документацію. На основі всебічного обговорення узагальнюються підсумки практики, надається комплексна характеристика та оцінка діяльності кожного практиканта, акцентуючи увагу на рівні сформованості ключових компетентностей. Найцікавіші матеріали та результати, отримані за підсумками практики, можуть бути в подальшому інтегровані в навчальну та наукову роботу кафедри, збагачуючи освітній процес реальним досвідом.

До захисту практики допускаються лише ті студенти, які не лише своєчасно, але й у повному обсязі виконали програму практики та надали на кафедру усю встановлену звітну документацію, дотримуючись визначених термінів.

Сам процедура захисту передбачає усний публічний звіт студента-практиканта, на який відводиться до 7-8 хвилин. Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії. Зміст усного звіту має обов'язково включати детальний опис виконаної роботи, аналітичні висновки щодо набутих знань та навичок, а також обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення як самої програми практики, так і освітнього процесу в цілому.

У встановлений термін, не пізніше 10 днів після закінчення практики, матеріали практики узагальнюються і формуються в спеціальну папку, яка представляється на кафедру (в комісію по захисту практики).

Студенти представляють наступні звітні документи:

1. Щоденник з проходження виробничої практики. Записи в щоденнику повинні відображати зміст практики (облік виконаної роботи по дням) за весь період

- практики, їх аналіз та індивідуальний план роботи. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками, вказуються завдання практики за датами виконання. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника.
2. Звіт про виконання практики (з фото-відео матеріалами). Зміст звіту оформляється на підставі щоденника практики. У звіті відображається в узагальненому вигляді вся виконана робота, дається перелік наступного:
- а) загальна характеристика бази практики;
 - б) відомості про виконання завдань;
 - в) результати виконання індивідуальних / групових завдань;
 - г) самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціальності і т.інш.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних компетентностей; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики;
 - д) висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики;
 - е) список використаних джерел.
 - ж) додатки (за потребою).
3. Відгук керівника з місця практики. Відгук завіряється підписом з вказівкою прізвища і посади керівника практики, а також печаткою установи. Від кафедри відгук надає керівник практики.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

У процесі проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти використовують сучасні технічні засоби та цифрові технології, необхідні для організації освітнього процесу, проведення педагогічної діяльності, аналізу уроків, підготовки навчально-методичних матеріалів та музичні інструменти щодо підготовки та демонстрації публічних виступів у якості виконавців (індивідуальна, ансамблева, колективна виконавська діяльність).

До сучасних технічних засобів належать: персональні комп'ютери, ноутбуки, планшети та мобільні пристрої; мультимедійне обладнання (проектори, інтерактивні дошки - за наявності на базі практики); аудіо- та відеотехніка для фіксації, аналізу та самоаналізу уроків, занять, репетицій, концертної діяльності.

Для організації освітнього процесу, дистанційної взаємодії та комунікації з учасниками освітнього процесу використовуються цифрові платформи та сервіси: Google Classroom, Zoom, Google Meet та інші засоби синхронної та асинхронної взаємодії.

Для розробки навчально-методичних матеріалів, плану проведення уроків, занять, репетицій застосовуються офісні та графічні редактори (MS Word або аналоги, PowerPoint, Canva), а також інтерактивні освітні платформи (Kahoot, LearningApps, Wordwall тощо), що забезпечують активізацію навчальної діяльності учнів, студентів.

Документування результатів практики здійснюється за допомогою електронних засобів підготовки звітної документації (щоденник практики, аналітичний звіт, презентаційні матеріали), що забезпечує систематизацію та узагальнення професійного досвіду здобувачів.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Вечер Д. В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора): дис. ... кандидата мистецтвознавства : 17.00.03 К., 2007. 195 с.
2. Валькевич Р.А. Сценічно-виконавська майстерність: навчально-методичний посібник для студентів мистецьких факультетів. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2015.
3. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): підручник для вищих та середніх муз. навч. закладів. Київ: Музична Україна, 2004. 290 с.
4. Жайворонок Н. Б. Музичне виконавство як феномен музичної культури: автореф. дис.. канд. мистецтв. 17.00.01. КНУКіМ. Київ, 2016.
5. Ревенко Н. Інструментальне виконавство з методикою викладання: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Вид-во Ірини Гудим, 2023. 260 с.
6. Фабрика-Процька О. Р. Педагогічна виконавська практика: методичні вказівки з самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ, 2018. 24 с.

Допоміжна література

1. Гребенюк Н.Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти. Київ: НМАУ імені П.І. Чайковського, 1999. 269 с.
2. Катрич О. Стильові аспекти музично-виконавської інтерпретації. Науковий вісник НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ: НМАУ, 2000. Кн. 4. С. 59-65.
3. Кушка Я.С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2010. 288с.
4. Макаренко Г. Г. Творчість диригента: естетико-мистецтвознавчі виміри. Київ: Факт, 2005. 326 с.
5. Можайкіна, Н. С. Методика викладання вокалу: хрестоматія. Київ: Ліра. 2016. 215с.
6. Пасічняк Л. М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. 72 с.
7. Петренко М. Б. Концертмейстерські інтерпретаційні вміння майбутніх учителів музики: теорія та методика формування : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 202 с.
8. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (фортепіано). Частина 3. Практична. Для змішаного навчання. Розділ 1: навчально-методичний посібник / Н. Ревенко. – Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2024. – 122 с.
9. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (фортепіано). Частина 3. Практична. Для змішаного навчання. Розділ 2: навчально-методичний посібник. – Миколаїв, 2025. – 152 с.
10. Ревенко Н. Фортепіанна методика: історія і сучасність. Частина I: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Вид-во Ірини Гудим, 2021. 100 с.
11. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. Вісник ХДАДМ: зб. наук. праць. Харків, 2009. № 16. С. 135-142.
12. Сирятська Т.О. Виконавська інтерпретація в аспекті психології музиканта-артиста: дис. ... канд.. мистецтв. Харків: ХДУМ імені І. П. Котляревського, 2008.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2. <https://composersukraine.org/index.php?id=19> Національна спілка композиторів України
3. <https://www.symphonicband.org.ua/> Національний академічний духовий оркестр України
4. <http://noni.org.ua/> Національний академічний оркестр народних інструментів України
5. <https://nsou.com.ua/> Національний симфонічний оркестр України
6. <https://ukrainianlive.org/composers> українські композитори класичної музики
7. <https://www.lvivconcert.house/post/ukrainian-scores> електронна бібліотека нот українських композиторів
8. <https://mubis.com.ua> музична бібліотека